

[Ole Vig Jensen]

Jeg forstår på forespørgerne, at deres ønske ikke er her at få en generel debat om folkeskolen og folkeskolens vilkår, men alene at få belyst, hvilke konsekvenser det får for folkeskolen, at regeringen har foretaget besparelser – store besparelser, som forespørgerne siger – på bloktilskuddene.

Nu deler jeg den opfattelse, som er kommet til udtryk fra anden side, at det er for tidligt at vurdere, hvordan virkningerne vil være for folkeskolen efter de reduktioner på bloktilskuddene, som jo allerede er foretaget, og som kommer på tale.

Men der er ingen tvivl om – og det skal heller ikke skjules – at folkeskolen selvfølgelig også mærker den stramning af den kommunale udgiftspolitik, som har fundet sted igennem de sidste år. Jeg tror, vi ville gøre folkeskolen, dens elever og medarbejdere en dårlig tjeneste, hvis vi ikke accepterede, at folkeskolen for sit vedkommende, hvor det er rimeligt og forsvarligt, må medvirke til at skabe en bedre balance i den offentlige økonomi.

Men jeg har umiddelbart den opfattelse, at de besparelser, der er foretaget især gennem reduktioner af bloktilskuddene, ikke specielt har ramt folkeskolen, ja, jeg må måske føje til: endda på det nærmeste har fritaget folkeskolen for besparelser, som ellers har ramt andre dele af den kommunale udgifts sektor. Jeg vil i hvert fald gerne understrege, at vi i de forhandlinger, som det radikale venstre har deltaget i, netop har ønsket, så langt det kunne forsvares, at fritage folkeskolen for disse særlige besparelser, der ellers har været lagt op til. Vi tillægger det stor betydning, at vi har en velfungerende folkeskole, og det betyder særlig meget, fordi folkeskolen er det sted, hvor barnet første gang møder uddannelsessystemet; en positiv indgang her spiller selvfølgelig en central rolle.

På ét felt vil jeg gerne hæfte mig ved en mulig konsekvens af en stram kommunal udgiftspolitik. Det er i forholdet til de små og mindre skoler og ikke mindst dem, der ligger i de mindre bysamfund. Der er ingen tvivl om, at det kan være vanskeligt for en kommune, når den under de eksisterende stramme økonomiske vilkår skal tilrettelægge også sin politik på folkeskoleområdet, at sikre opretholdelsen af de små skoler. Det er selvfølgelig i længden ikke til at leve med, at de små skoler skulle være så meget mere om-

kostningskrævende end de andre skoler i en kommune. Men der har altid her i tinget været en bred tilslutning til, at vi skulle søge at sikre de små skolars eksistens.

Jeg tror, at vi kunne bidrage til det ved at lempe nogle af de bestemmelser og regler, der gælder for undervisningen på de små skoler. Nu er det under alle omstændigheder svært at gøre op, tror jeg, i penge, i kroner og øre, hvad omkostningerne er ved at drive en lille skole og ved at drive en stor skole, og derfor skal man også være varsom med at gøre det, som jeg nu ellers ville forsøge, nemlig at sige, at i den udstrækning, man nedlægger en mindre skole og påfører sig selv øgede omkostninger til i hvert fald transport og måske også særlige omkostninger til de elever, som har vanskeligt ved at trives på den store skole, er der i hvert fald ingenting sparet. Vi er jo i øvrigt mange, der mener, at det, at man kan opretholde den mindre skole især i de mindre bysamfund, betyder meget også for andre end blot de elever, der skal søge den pågældende skole.

Jeg tror altså, at de små skoler under den herskende stramme kommunale udgiftspolitik kan være specielt truede, og jeg synes, vi herfra skulle gøre, hvad vi kan for at sikre bevarelsen af flest muligt af disse skoler.

Jeg vil derfor gerne foreslå, at vi tager stilling til spørgsmålet i form af en dagsorden, men jeg skal forinden sige, at der uanset de sidste års nødvendige stramme udgiftspolitik har været en almindelig tendens til at indskrænke antallet af selvstændige små skoler. Der er vel inden for de sidste år tale om mere end en halvering af den type skoler. Men man skal være opmærksom på, at der i den samme periode er sket en ganske mærkbar stigning i de private skolars antal og især af skolestørrelser, der svarer til dem, der nedlægges.

Nu er det jo en god tradition, vi har i Danmark, at man har mulighed for at oprette private skoler, og den vil vi længst muligt være med til at værne om, men hvis oprettelsen af private skoler i særlig grad skulle være et resultat af, at man nedlægger de små offentlige skoler, ja, så må det give stof til eftertanke, for det kan ingen i realiteten være tjent med. Derfor vil jeg opfordre undervisningsministeren og måske oven i købet også indenrigsministeren til at interessere sig for